

قطر در ایام جام جهانی فرصت‌هایی را برای معرفی اسلام ایجاد کرده بود

زیارت سه دقیقه‌ای مکه در دوحه

برگزاری جام جهانی در کشور مسلمان قطر فرصتی بود تا این کشور علاوه بر معرفی خود به عنوان یکی از کشورهای مهم منطقه غرب آسیا و خلیج فارس آداب و رسوم و سن خود را نیز معرفی کند. در این مسیر امکانات و فرصت‌هایی نیز مهیا شده بود که در این گزارش به آن خواهیم پرداخت.

مصطفی وثوق‌کلیا

روزنامه‌نگار

در کشور ۳ میلیون نفری قطر با اکثریت مهاجر اسلام دین رسمی است و مساجد این کشور در دوحه و سایر نقاط فعال هستند. در جام جهانی نیز این کشور سعی کرده بود با اقداماتی اسلام را به توریست‌هایی که برای دیدن بازی‌های جام جهانی به این کشور می‌آیند معرفی کند. نصب دیوارنگاره‌هایی مزین به احادیث پیامبر به دو زبان انگلیسی و عربی در شهرها و اماکن پرتردد از اولین اقدامات قطری‌ها برای معرفی اسلام بود، احادیثی عمدتاً مرتبط با فاجه رحمانی اسلام با هدف جذب توریست‌های خارجی. در طرخی دیگر «بارکد» در اتاق برخی از هتل‌ها برای معرفی اسلام به زبان‌های زنده دنیا نصب شد تا در صورت علاقه‌مندی برای مطالعه درباره اسلام با کمترین سختی به آن دسترسی پیدا کنند.

نگاهی به ضرورت افزایش همکاری اهالی ادبیات در جغرافیای زبان و ادب فارسی

زبان ادبیات اثرگذارتر از سیاست است

گروه فرهنگی / هفته گذشته اهالی فرهنگ و ادب در جغرافیای زبان فارسی شاهد درگذشت یکی از استادان فعال در زمینه ادبیات کلاسیک بودند؛ اسدالله حبیب، نویسنده و شاعر افغانستانی که چهره شاخصی در زمینه پیدل شناسی بود.اکثر کسی در کشورمان با آثارش آشنایی داشت. این بی خبری به گفته کارشناسان ادبی گویای کم توجهی به ضرورت شکل‌گیری و تعامل جدی میان اهالی ادبیات در کشورهای است که اغلب‌شان در گذشته بخشی از حوزه تمدنی ایران فرهنگی بزرگ بوده‌اند. در گزارش و یادداشت پیش رو درباره اهمیت افزایش همکاری‌ها میان فعالان ادبی در کشورهای همچون ایران و افغانستان که زبان فارسی در آنها رایج است می‌خوانید.

■ راهی برای تحقق دیپلماسی فرهنگی

در گزارش امروز قرار نیست نکاتی در معرفی زنده‌یاد اسدالله حبیب یا دیگر اساتید فعال در زمینه زبان و ادبیات فارسی بخوانیم، بلکه تصمیمان بررسی مختصری درباره چرایی ضرورتی است که کارشناسان ادبی در برقراری تعامل و همکاری‌های مشترک میان نویسندگان، شاعران و ادیبان استادان دانشگاهی فعال در کشورهای که در آنها به فارسی صحبت می‌شود بر آن تاکید دارند.

محمد کاظمی، نویسنده و شاعر افغانستانی که سال‌هاست به ایران مهاجرت کرده و به عنوان عضو گروه علمی برون‌مرزی فرهنگستان زبان و ادب فارسی کشورمان هم مشغول فعالیت است درباره اهمیت وجود تعامل میان فارسی‌زبانان از «ایران» می‌گوید: «بگذارید به نقل قولی از زنده‌یاد حسن اونوشه که سرپرستی گروه نویسندگان دانشنامه ادب فارسی را بر عهده داشت اشاره کنم؛ دکتر اونوشه در مصاحبه‌ای گفته بود که اگر مناسبات سیاسی میان کشورهای که جغرافیای زبان و ادبیات فارسی را تشکیل می‌دهند به شکل مطلوبی باشد چرا افرادی از نظیر اسناد «خلیل‌الله خلیلی» که از مناسبات

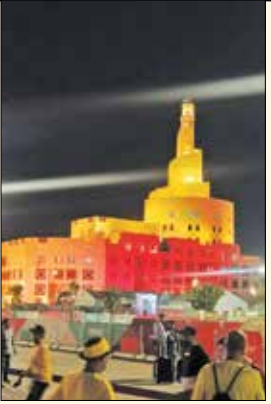
چهره‌های ادبی شناخته شده میان ایرانیان است به جای مهاجرت به ایران، به اروپا و آمریکا رفت و در نهایت هم ساکن پاکستان شد و آنجا درگذشت؟! زنده‌یاد اونوشه درست گفته، اسناد خلیلی ناچار به مهاجرت شد اما چرا شرایطی فراهم نشد که ساکن اینجا شود؟ حداقل در ایران بنا به اشتراکات فرهنگی و زبانی بسیار، غربی‌گم‌کنتری می‌کرد و می‌توانست در زمینه هم‌زبان‌ها خودش زندگی کرده و اثرگذاری بیشتری هم داشته باشد.»

این نویسنده و پژوهشگر افغانستانی

اکران یک فیلم سایکودرام در گروه هنر و تجربه

فیلم سینمایی «عمارتی در مه» به کارگردانی محمدعلی سلیمان‌تاش و تهیه‌کنندگی سیدسعjad میرسید از ۲۳ آذرماه در گروه سینمایی «هنر و تجربه» اکران می‌شود. فیلم «عمارتی در مه» که در کوته سایکودرام یا فیلم‌های روانشناسته ساخته شده داستان مدیر یک آسایشگاه و روان است که از پزشک جوانی دعوت می‌کند تا روی نوع خاصی از بیماران روانی تحقیق کند. با حضور پزشک جوان در مجموعه، او متوجه حوادث غیرمعمول و پیچیده در بین بیماران و کارکنان آسایشگاه می‌شود. اردلان شجاع‌کاو، محمد حبیب‌اللهی، ماریان کلهر، سیده روزینا میرسید، محسن عیاس‌پور، آبتین مفید، سبحان آستریکی، حامد موحّد، متین صفرپیرو، ابوالفضل محمدی، محمددریس جابویدان، مروه جابویدان، فاطمه یزدانی، مبینا خادم‌ارادی، حمید بخشی، نوید ملک‌سعیدی، اکرم خسروی، آیدا موسوی، نیلوفر شیرازی و... از جمله بازیگرانی هستند که در این فیلم ایفا نقش کرده‌اند.

اقدام برای این مسأله بود که به شکل تبلیغاتی به ثمر رسید.

■ سفر به مکه در سه دقیقه!

یکی از اماکن پرتردد قطر بازار سوق الواقف بود که محل تجمع و گعده هواداران تیم‌های مختلف بود. در کنار این بازار قدیمی وسنتی مسجد فنار قرار داشت که دلیل شکل خاص مناره آن مورد توجه بود. در فضایی که ذیل این مسجد ایجاد شده محلی برای معرفی اسلام از طریق فناوری VR بود که در سه دقیقه تاریخچه موجزی را در اختیار قرار می‌داد. استفاده از تکنولوژی و بردن مخاطب در مکه در صدر اسلام و همراه کردن وی در کعبه و توضیحات به زبان انگلیسی از نکات جالب و جذاب بود.

■ دوشنبه ۱۴ آذر ۱۴۰۱

■ سال بیست و هشتم

■ شماره ۸۰۷۰

پرتغالی را به صورت فیزیکی و آنلاین هم در صورت علاقه‌مندی توریست‌ها اطلاعات تکمیلی را ارائه می‌کردند. بخش دیگر این مجموعه معرفی پیامبر اسلام از طرق انبیای الهی و تهیه شجره نامه تصویری به صورت بزرگ بود. همچنین برخی آثار اسلامی از جمله قرآن‌های قدیمی و خطوط اسلامی از طریق کتیبه و نقاشی در معرض دید علاقه‌مندان قرار داشت. قطر اقدامات دیگری در معرفی اسلام داشت که از جمله مرکز فرهنگی اسلامی عبدالله بن زید آل محمود وابسته به وزارت اوقاف و امور اسلامی قطر طرح کتابچه دینی به شش زبان اصلی انگلیسی، فرانسوی، اسپانیایی، آلمانی، روسی و

فارس

تعامل میان اهالی ادبیات را به دیده تردید نبینید

با وجود همه کاستی‌هایی که در جغرافیای زبان و ادبیات فارسی، در خصوص تعامل میان اهالی ادبیات وجود دارد شاهد تعاملاتی میان جامعه دانشگاهی هستیم. استادان زبان و ادبیات فارسی در کشورهای ایران و افغانستان که بخش مهمی از این جغرافیا محسوب می‌شوند در همکاری با هم‌تایان خارجی خود هستند. البته این اتفاق هم امری ناگزیر است، بویژه در حیطه‌های پژوهشی، شاهد تبدلات علمی و ادبی بسیاری هستیم، اتفاقی که طی یک دهه اخیر به لطف امکانات دنیای تکنولوژی سروشکل جدی و پررنگ‌تری هم پیدا کرده است. با این حال هنوز با شکل‌گیری حدمطلوب این تعاملات با کاستی‌ها و مشکلاتی روبه‌رو هستیم. از جمله اینکه مسئولیت‌های مرتبط با فعالیت‌های ادبی در اغلب مواقع با افرادی است که بیشتر بینش و نگاه سیاسی دارند و به همین دلیل ادبیات برای آنان در اولویت نیست. به واسطه همین مسأله نیز ضرورت توجه به فعالیت‌های ترویجی و کمک به افرادی که در این زمینه تلاش می‌کنند را آن طور که باید و شاید نمی‌دانند. این در حالی است که ما با سازمان‌ها و ارگان‌های مختلفی در زمینه فعالیت‌های مرتبط با این بخش فرهنگ‌مان روبه‌رو هستیم. بنیاد سعدی، مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی و حتی در حلقه‌های

اسماعیل امینی شاعر و استاد دانشگاه

زبان و ادبیات فارسی در کشورهای ایران و افغانستان که بخش مهمی از این جغرافیا محسوب می‌شوند در همکاری با هم‌تایان خارجی خود هستند. البته این اتفاق هم امری ناگزیر است، بویژه در حیطه‌های پژوهشی، شاهد تبدلات علمی و ادبی بسیاری هستیم، اتفاقی که طی یک دهه اخیر به لطف امکانات دنیای تکنولوژی سروشکل جدی و پررنگ‌تری هم پیدا کرده است. با این حال هنوز با شکل‌گیری حدمطلوب این تعاملات با کاستی‌ها و مشکلاتی روبه‌رو هستیم. از جمله اینکه مسئولیت‌های مرتبط با فعالیت‌های ادبی در اغلب مواقع با افرادی است که بیشتر بینش و نگاه سیاسی دارند و به همین دلیل ادبیات برای آنان در اولویت نیست. به واسطه همین مسأله نیز ضرورت توجه به فعالیت‌های ترویجی و کمک به افرادی که در این زمینه تلاش می‌کنند را آن طور که باید و شاید نمی‌دانند. این در حالی است که ما با سازمان‌ها و ارگان‌های مختلفی در زمینه فعالیت‌های مرتبط با این بخش فرهنگ‌مان روبه‌رو هستیم. بنیاد سعدی، مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی و حتی در حلقه‌های

«طی سال‌های اخیر و در مقایسه با دوران جوانی خودم، شرایط تحصیل برای اتباع افغانستانی در دانشگاه‌های ایران خیلی بهتر شده است. این اتفاق ثمرات خوبی هم داشته، از جمله این است که آموزشکده‌های افغانستانی که از کشورهای مختلف به وطن خود بازگشته‌اند اعتراف کرده‌اند آنهایی که در ایران درس خوانده‌اند از قابلیت‌های بهتری برای مفید واقع شدن در زادگاه‌شان بهره‌مند شده‌اند. نکته دیگری که می‌توان به عنوان راهکاری اثرگذار از آن بهره جست، برگزاری فرصت‌های پژوهشی در

همه هنرمندان با هر سلیقه سیاسی و فرهنگی در جشنواره امام رضا(ع) شرکت کنند

مریم سادات گوشه/ امسال قرار است بیستمین جشنواره امام رضا(ع) شمولیت فراوان‌تری در گستره کشور داشته باشد و بر تولیدات آثار رضوی تمرکز شود. جشنواره‌ای که به نام امام رفوف علی بن موسی‌الرضا(ع) مزین و قرار است به صورت ۱۶ جشنواره در ۱۵ استان کشور برگزار شود.

جزئیات برگزاری این جشنواره در نشست خبری صبح یکشنبه ۱۳ آذرماه با حضور مرتضی سعیدزاده مدیرعامل بنیاد بین‌المللی امام رضا(ع) و محمدجواد قاسم‌پور دستیار مدیرعامل در سالن جلسات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد. در این نشست مدیرعامل بنیاد بین‌المللی امام رضا(ع) با بیان اینکه امسال این جشنواره در ۱۵ استان برگزار خواهد شد، گفت: «۱۶جشنواره در قالب جشنواره امام رضا(ع) برگزار خواهد شد که از جمله آنها می‌توان به جشنواره شعر، داستان، تئاتر بزرگسال، خیابانی، کودک و نوجوان و عروسکی، جشنواره عکس، گرافیک و هنرهای گرافیکی، جشنواره آواها و نواها و سرود، جشنواره فیلم کوتاه و جلوه‌های فرهنگ رضوی در مطبوعات اشاره کرد.»

سعیدزاده در ادامه با ارائه گزارشی از ۲۰سال فعالیت فرهنگی این بنیاد تصریح کرد: «بنیاد در طول این سال‌ها توانسته اقدامات فرهنگی و رسانه‌ای خوبی را در حوزه ترویج فرهنگ رضوی داشته باشد.»

او ادامه داد: «در دوره جدید مدیریت، تعامل و مرادده با حوزه‌های مختلف فرهنگی و بویژه با جهان اسلام جزو اهداف ما است. دستگاه‌ها نیز در کنار این بنیاد باید فرهنگ رضوی را در سبد اعتبارات و برنامه‌های خود قرار دهند. در همین راستا به دنبال همکاری با بازیگران حوزه فرهنگ هستیم.»

سعیدزاده درباره اهداف بیستمین جشنواره بین‌المللی امام رضا(ع) گفت: «دو هدف را دنبال می‌کنیم؛ ابتدا رشد کمی و کیفی منابع و سرمایه انسانی متخصص حوزه فرهنگ و هنر مدنظر قرار دارد و سعی بر این است که کنشگری در این حوزه رشد و پویایی داشته باشد. هدف دیگر ما ارتقای تولیدات اثرگذار در مورد فرهنگ رضوی است، درواقع رشد کمی و کیفی تولیدات اثرگذار و عام‌پسند را در دستور کار داریم.»

او تأکید کرد: «این جشنواره‌ها شمولیت فراوانی در گستره کشور داشته است و سعی کردیم بر تولیدات آثار رضوی تمرکز کنیم تا این جشنواره به معنای واقعی جشنواره شود. این جشنواره عمومی‌ترین

سیدگزارش سینماستان

جشنواره در زیست‌بوم کشور است و هرکسی با هر فضای سیاسی و فکری در این جشنواره شرکت می‌کند، زیرا نام امام رضا(ع) در میان است.»

سعیدزاده گفت: «سیاستگذاری جشنواره را براساس سه ضلع معاونت‌های تخصصی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره‌کل‌های استان و منتخب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (۱۵ اداره‌کل) و بنیاد امام رضا(ع) قرار داده‌ایم.» او اظهار کرد: «همه این جشنواره‌ها را در کشور توسعه خواهیم داد و باید عدالت در این جشنواره رعایت شود و زیست‌بوم فرهنگ رضوی در تمام کشور عادلانه توسعه پیدا کند. سابقاً جشنواره‌ها به استان‌ها سپرده می‌شد اما در این دوره جدای از ظرفیت استانی، دبیر ملی برای جشنواره‌ها انتخاب می‌شود تا پشتوانه ملی را هم در برگزاری جشنواره‌ها داشته باشیم.»

مدیرعامل بنیاد بین‌المللی امام رضا(ع) گفت: «در دوره تحولی این جشنواره، کار رسانه‌ای را به صورت متمرکز خواهیم داشت. ۱۶پوستر تخصصی برای این جشنواره‌ها در نظر گرفته شده است که پس از ایام سوگاری فاطمیه اول در هفته آینده رونمایی خواهد شد. همچنین بحث نظارت و ارزشیابی بر جشنواره‌ها را با رویکرد ارتقا و فعال‌سازی کیفی فعال خواهیم کرد. در این حوزه برگزاری کارگاه‌ها، ورک‌شاپ‌ها و برنامه‌های جنبی را نیز داریم. علاوه بر جشنواره‌ها دو اقدام دیگر در حوزه فعال‌سازی توسعه فرهنگ رضوی داریم؛ ابتدا سلسله همایش‌های پژوهشی در چهار استان و سپس برگزاری هفته‌های فرهنگی رضوی از دهه کرامت سال آینده را خواهیم داشت که هر هفته میهمان یک استان خواهیم بود.

سه همایش، جشنواره عکس و شعر را هم در بخش بین‌الملل برگزار خواهیم کرد. یکی دیگر از اقدامات ما جهت‌گیری‌های محتوایی برای توسعه مفاهیم است و در تلاش هستیم در دوره جدید مدیریت بنیاد، به موضوعاتی همچون سیره رضوی در مفهوم امامت و ثمره آن در جامعه، پرداختن به سنت‌های ناب محمدی، تبلیغات محوری دین با کلام امام رضا(ع) و فرهنگ زیارت و اخلاق اسلامی برای رسیدن به جامعه دینی تراز پیردزیم.»

در ادامه محمدجواد قاسم‌پور دستیار مدیرعامل بنیاد امام رضا(ع) گفت: «اگر هر سال ایران به جشنواره امام رضا(ع) نیاز داشت امسال بیشتر از همیشه نیاز دارد. امام رضا، امام رفوف و مهربان

است. از منظر من به عنوان یک طلبه تفاوتی برای جشنواره امام هشتم با سایر جشنواره‌ها قائلم و معتقدم باید دست در دست هم دهیم تا همه هنرمندان با تمام سلیاق سیاسی و فرهنگی برای خدا و امام هشتم کار تولید کنند تا این آثار تولیدی به مصرف مردم برسد.»در پایان این نشست از پوستر بیستمین جشنواره بین‌المللی امام رضا(ع) رونمایی شد.